

GAZETA KRAKOWSKA

Dziennik Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!

NR INDEKSU 35015
PLISSN0208-7693

Kraków • Nowy Sącz • Tarnów ■ Czwartek, 12 I 1989 r. ■ Nr 10 (12415) ■ Rok XLI ■ Cena 15 zł ■ Wyd 1

Zakończenie konferencji w Paryżu

Ku światu bez broni chemicznej

Przyjęciem deklaracji kończącej konferencję w Paryżu międzynarodowa konferencja w sprawie broni chemicznej. Podczas 5-dniowych obrad przedstawiciele około 150 państw omawiali sposoby uwolnienia ludzkości od groźby wojny chemicznej. Państwa uczestniczące w paryskiej konferencji uroczystie potwierdziły zobowiązanie do nieposiadania broni chemicznej i potępiły jej używanie, przypominając (CIĄG DALSZY NA STR. 4)

Zdaniem Rady Społeczno-Gospodarczej przy Sejmie

Plan konsolidacji zbyt słabo akcentuje równowagę gospodarki, daje za małe możliwości wzrostu podaży

Potrzeba: aktywniejszej polityki finansowej, większych preferencji dla budownictwa mieszkaniowego, rezygnacji z niektórych inwestycji

Przyjęciem trzech opinii dotyczących planu konsolidacji gospodarki narodowej oraz projektu ustawy o zmianie NPSG; projektu budżetu państwa oraz projektów planów finansowych; projektów ustaw związanych ze zmianami systemu podatkowego zakończyła 11 bm. pierwszą część swych dwudniowych obrad Rada Społeczno-Gospodarcza.

Uznano, że plan konsolidacji zawiera wiele interesujących propozycji, które — o ile będą wdrażane konsekwentnie — mogą doprowadzić do głębokich zmian w systemie społeczno-gospodarczym. Zbyt słabo jednak — podkreślono — plan akcentuje równowagę gospodarki, stwarza zbyt małe możliwości dla wzrostu podaży. Więcej zastrzeżeń wzbudzały propozycje zmian NPSG. Uznano, wprowadzić za słuszne ograniczenie frontu inwestycyjnego, ale równocześnie wskazano na kilka inwestycji, które — zdaniem członków rady — „nie mieszczą się” w priorytetach planu konsolidacji i utrwalają obecną strukturę gospodarki. Rada uznała (DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Konferencja prasowa ministra przemysłu Mieczysława Wilczka

Nie ma powrotu do kartek na benzynę i reglamentacji sprzedaży węgla

W ciągu tygodnia zgłosiło się więcej chętnych do założenia własnego biznesu niż w całym ubiegłym roku. Rząd nie zwalnia tempa

Rząd nie prowadzi statystyki ile w podstawowych organach administracji państwowej wydano zaświadczeń o wpisaniu do rejestru nowych firm usługowych i produkcyjnych. Wyniki znane będą po około miesiącu, ale przeciętnie nie chodzi tu o jakąś akcję, ale stały ruch. Stworzone przepisy mają obowiązywać przez kilka najbliższych lat, a na placu boju pozostaną najbardziej wytrwali i gospodarni. Szkoda, tylko — stwierdził minister przemysłu, że często w terenie brakuje dynamizmu

charakterystycznego dla początku roku. Nie ma powrotu do kartek na benzynę. Chory system reglamentacji tak się rozplecił, że dziś trudno znaleźć w ministerstwach twórców wyliczeń statystycznych. Nie znalazł — nadal ojca pomysłu reglamentowanej sprzedaży węgla dla odbiorców na wsi. Potrzeba zaspokojenia produkcji rolnej wymaga dostaw węgla. Opał jest w składach i jeśli go będzie brakować rozważa się możliwość nawet ograniczenia eksportu. Paliwa

dla samochodów będzie więcej, myśli się o imporcie ropy naftowej i jej przerobienie w rafineriach oraz o zakupie benzyny na rynkach wolnodelowizyjnych. Promocja dwóch ustaw, zwłaszcza tej o firmach z udziałem kapitału zagranicznego jest jeszcze w świetle za słaba. Zgłaszają się potencjalni biznesmeni, którzy mają ochotę prowadzenia w Polsce dużych interesów. Podnosi się jednak głos, iż obcy inwestorzy (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

KRÓTKO

(s) WOJCIECH Jaruzelski przyjął Prezesa Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Społecznego — Kazimierza Morawskiego, który przedstawił problemy występujące w dyskusji przed XV Zjazdem ChSS.

Poruszono sprawy związane z potrzebą poszerzenia udziału przedstawicieli środowisk bezpartyjnych, chrześcijańskich w różnych strukturach władz państwowych. MICHAŁ Gorbaczow i członkowie Biura Politycznego, KC KPZR zostali zarejestrowani w środę jako kandydaci na deputowanych ludowych ZSRR z ramienia KPZR. Rejestracja odbyła się na posiedzeniu komisji wyborczej ds. wyborów deputowanych ludowych ZSRR z ramienia KPZR.

PODCAZ obrad paryskiej konferencji w sprawie (CIĄG DALSZY NA STR. 4)

Konsultacje w partii przed drugą częścią X Plenum KC PZPR

Skończyć z gestami!

Jedni mówili, że to już „za pięć dwunastą”, inni wskazówki zegara określające stan choroby w partii widzieli jeszcze bliżej czerwonej linii kryzysowej. Opinie te jednoznacznie podsumował prof. Tadeusz Popieła. Dziękując się z zebraniem aktywnym partyjnym środowiska akademickiego Krakowa — jako członek KC PZPR — swoimi refleksjami z przebiegu pierwszej części X Plenum, z całą mocą podkreślił, zwracając się o ewentualną weryfikację

swych poglądów, że dzisiaj nie można już niczego ukrywać. Wszystkie kwestie publiczne, w tym te, które dotyczą samej partii i jej obecnych dylematów — trzeba rozważać przy prawdziwie otwartej kurtynie, aby bardzo pilnie ustalić polityczne zadania, polityczny program działania, konsekwentnie realizowany, zamiast sprowadzać działania kierownictwa partii do różnych ważniejszych i mniej ważnych gestów politycznych, które jedynie u-

twierdzą społeczeństwo i członków partii w opinii, iż wlecz się ono w ogonie, reaguje bojaźliwie, obnaża swoją słabość. — Kto jednak ma zająć się tymi sprawami? — zapytał doc. Julian Jasiński i sam spróbował odpowiedzieć. — Potrzebni są do tego prawdziwi działacze polityczni w partii, śmiały, zdolni do wystąpienia publicznych w najtrudniejszych sytuacjach. Czy są (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

Komunikat z wtorkowego posiedzenia

Biura Politycznego KC PZPR

Poparcie reformatorskich działań rządu, ich radykalizmu i dynamiki

16—17 stycznia — druga część X Plenum KC
2—3 lutego — III Ogólnopolska Konferencja Teoretyczno-Ideologiczna

10 bm. Biuro Polityczne KC PZPR rozpatrzyło warunki i problemy realizacji, zgłoszonego na VIII Plenum KC, planu konsolidacji gospodarki i wynikający z niego pakiet zamierzeń rządu. Wyraziło poparcie dla reformatorskich działań rządu, ich radykalizmu i dynamiki (DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Alfred Miodowicz w Hucie im. Lenina

Ten rok będzie rokiem odważnych decyzji i wzajemnego szamotania

(Inf. wł.) Okres dzielący pierwszą część X Plenum KC PZPR od części drugiej to czas dyskusji nad tym, jaki wienien być kształt socjalizmu, jaka powinna być partia, na czym polegać ma pluralizm w szerokim znaczeniu tego słowa. To sprawy, którymi żyją nie tylko członkowie PZPR, ale całe społeczeństwo. I jeszcze jeden ważny problem —

poziom życia. Jaki jest dziś, jaki będzie jutro, za miesiąc, za rok. Próba odpowiedzi na te pytania są dyskusje na zebraniach członków podstawowych organizacji partyjnych, ale także rozmowy w środowisku bezpartyjnych. Do spotkań o takim charakterze zaliczyć również trzeba wczorajszą, z udziałem członka Biura Politycznego KC PZPR, prze-

wodniczącego OPZZ Alfreda Miodowicza, który przez ponad dwie godziny rozmawiał z przedstawicielami załogi Huty im. Lenina, członkami partii i związków zawodowych.

Jaki był ubiegły rok? Jaki będzie obecny? Rok poprzedni, to czas wielu doświadczeń. Krajem wstrząsnęły dwie fale (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

Na żądanie 120 tys. demonstrantów Dymisja władz Czarnogóry

Przedstawiciele komitetu organizacyjnego manifestacji protestacyjnej w Titogradzie, w której uczestniczyło już około 120 tysięcy osób, poinformowali zebranych, że wszystkie wysunięte przez nich żądania zostały zrealizowane. Do dymisji podał się w środę Prezydium Czarnogóry i Prezydium Komitetu Centralnego (CIĄG DALSZY NA STR. 2)

W węgierskim parlamencie: ustawy o wadze historycznej!

Możliwość tworzenia partii politycznych

Szczegóły techniczne rejestracji określi specjalna ustawa o partiach
Każdy obywatel ma prawo współtworzyć, należeć i decydować o kształcie odpowiadającej mu organizacji lub stowarzyszenia
Decyzje władz zakazujące zgromadzeń można zaskarżyć do sądu

Zgromadzenie Narodowe WRL po dwudniowej debacie uchwalilo dwie ustawy mające wielkie znaczenie dla rozwoju życia politycznego w kraju. Pierwsza ustawa — o prawie do zakładania stowarzyszeń przyjęta została ogólną większością, przy 6 głosach sprzeciwu i 24 wstrzy-

mujących się. Przeciw drugiej ustawie — o prawie do zgromadzeń głosowali jedynie dwie osoby, a sześciu deputowanych wstrzymało się od głosu. Ustawa o prawie zakładania stowarzyszeń zapewniła możliwość tworzenia partii politycznych, ale miarodajną regula-

cją prawną dotyczącą ich organizacji, rejestracji, kontroli, a także rozwiązywania będzie specjalna ustawa o partiach, którą parlament rozpatrzy w połowie bieżącego roku. Referując na forum parlamentu te dwa akty prawne (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

KERM zaaprobował projekt rozporządzenia w sprawie najniższych rent i emerytur

Najniższe świadczenia z tytułu emerytur, rent rodzinnych, rent inwalidzkich I i II grupy podniesione zostają do 16,5 tys. zł miesięcznie

Biuro Prasowe Rządu informuje: 11 bm., pod przewodnictwem wicepremiera Ireneusza Sekuly, obradował Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów. KERM zaaprobował projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie najniższych emerytur i rent. Przewidziano podwyższenie od dnia 1 stycznia 1989 r. emerytur, rent rodzinnych, rent inwalidzkich I

i II grupy do 16,5 tys. zł miesięcznie. Zgodnie to jest z zasadą utrzymywania najniższej emerytury na poziomie co najmniej 90 proc. najniższej płacy w gospodarce społecznej. Projekt rozporządzenia przewiduje również dalszą podwyżkę emerytur i rent minimalnych z dniem 1 marca, kiedy to zgodnie z ustawą o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i

ich rodzin dokona się corocznej waloryzacji świadczeń. KERM upoważnił ministra pracy i polityki społecznej do przeprowadzenia konsultacji w sprawie wysokości tej podwyżki. Wychodząc naprzeciw postulatowi zgłaszanemu od lat przez środowisko geodetów, zaaprobowano projekt ustawy prawo (DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Po śmierci cesarza Japonii

Pierwsze harakiri

Japońska policja poinformowała w środę o pierwszym przypadku rytualnego harakiri po śmierci cesarza Hirohito.

We wtorek w miejscowości Fukuoka na wyspie Kjusiu popełnił harakiri 38-letni kucharz Tadao Tanaka.

Samobójstwo Tanaki jest czwartym z kolei samobójstwem popełnionym po śmierci cesarza. W sobotę i niedzielę powiesił się 3 (CIĄG DALSZY NA STR. 2)

Zmienie zasady kredytowania budownictwa mieszkaniowego

Nowość: kredyt na kupno domu jednorodzinnego

Mając tylko 20 proc. ogólnych kosztów budowy, możesz przystąpić do wznoszenia własnego domu — brakujące 80 proc. otrzymasz w banku i spłacisz w ciągu 40 lat

Już niebawem wejdzie w życie — po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Ustaw — rozporządzenie Rady Ministrów o nowych zasadach finansowania budownictwa mieszkaniowego. Będą one miały zastosowanie do umów zawieranych po tym terminie. Zmodyfikowane zasady rozszerzają krąg ubiegających się o kredyty na budowę, zakup oraz remonty domów i lokali. O najważniejszych zmianach i zasadach udziela-

nia tych kredytów poinformowała dziennikarzy 11 bm. Barbara Wolnicka — dyrektor Departamentu Polityki Mieszkaniowej w resorcie gospodarki przestrzennej i budownictwa. W budownictwie spółdzielczym — przy zastosowaniu generalnej zasady odstąpienia od stosowania wprowadzonego w ub. r. kosztu standardowego — kredyty na budowę mieszkań będą przydzielane dla lokali typu lokatorskiego i

własnościowego do wysokości kosztu budowy, pomniejszonego o wymagany wkład własny (10 i 20 proc.). Podwyższono o procentowo takiego kredytu — dla mieszkań lokatorskich z 1 do 3 proc., a własnościowych z 3 do 6 proc. Nowością jest zmiana zasad spłaty kredytu przez zastąpienie systemu jednakowych obciążań płaconych uprzednio przez okres 40 lat — systemem (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

Jest możliwość przejęcia starych opuszczonych domów

Za darmo — do remontu

W budynkach zamieszkałych, lokatorzy mogą remontować wspólnie, po czym stać się właścicielami mieszkań

Istnieje u nas sporo starych, opuszczonych domów komunalnych i zakładowych, które latami nie mogą się doczekać remontu — z braku środków. Są także i budynki w bardzo złym stanie technicznym, wprawdzie zamieszkałe, ale wymagające natychmiastowej modernizacji i zabezpieczenia, a więc — robót bardzo kosztownych. Aby zmienić ten stan rzeczy i uratować takie domy, rozporządzeniem Rady Ministrów — wprowadzono możliwość ich przejmowania — za darmo, przez osoby przy-

jętne, spółki, zrzeszenia, zakłady społeczne. Jedynym obciążeniem byłoby opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów.

Dopuszcza się więc — zgodnie z tym przepisem — możliwość podejmowania remontu, modernizacji lub rewaloryzacji takiego domu, w zamian za uzyskanie na własność mieszczących się w nim lokali. Warunkiem takiej transakcji jest zawarcie umowy zobowiązującej nabywców do prze-

W Krakowie — choć tylko w wersji estradowej

„Czarna maska” Krzysztofa Pendereckiego

Poznański Teatr Wielki wystąpi w podwawelskiej filharmonii

(Inf. wł.) Krakowscy melomani będą w najbliższy piątek i w niedzielę mieć wyjątkową okazję poznania głosem opery Krzysztofa Pendereckiego „Czarna maska”. Informacja trochę dziwna, jako że to niebawem przedsięwzięcie sceniczne nie jest niestety możliwe do realizacji pod Wawelem. Po prostu nie ma gdzie zmieścić orkiestry, chóru, baletu i scenografii będących zaledwie tłem dla solistów muzycznego dramatu. Zanim

jednak wyjaśnię w jaki sposób wybrnięto z tego problemu, kilka słów o samej operze. Napisana została przez Krzysztofa Pendereckiego na zamówienie Festiwalu w Salzburgu. Tam też doznała się swego prapremiery 15 sierpnia 1988 r.

„Czarna maska” miała jak dotąd cztery wykonania — po Salzburgu polską prapremiera (DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Olgierd Jędrzejczyk telefonuje z Lwowa

Gorące przyjęcie „Zemsty” przez ukraińską publiczność

Jestem od trzech dni we Lwowie. Pierwsza przedstawienie Teatru Ludowego — „Zemsta” Aleksandra Fredry — już dwa dni temu zyskało u widzów lwowskich gorącą aprobatę. Przed przedstawieniem odbyła się wzniosła, przyjaźnielska uroczystość. Piotr Zazulak — dyrektor Wydziału Kultury Obwodowej Rady we Lwowie mówił o podpisanej umowie między ministerstwami Ukrainy i Polski, o stosunkach przyjaźni praktycznej. Główny reżyser Teatru im. Zankowickiej Fedor Stryhun, gorąco przywitał polski zespół i uznał przyjazd Teatru Ludowego, a

Na przedstawieniu obecny był kierownik agencji konsularnej PRL we Lwowie, konsul Włodzimierz Woskowski. Samo przedstawienie, wyreżyserowane przed laty przez Stanisława Igara, przyniosło w realizacji scenicznej kilka znakomitych ról: Tadeusza Szanieckiego, Henryka Giżyckiego, Zdzisława Klucznika, Mai Wiśniowskiej, Katarzyny Lis-Woronieckiej, Agaty Jakubik, Piotra Pilińskiego i Andrzeja Gadeckiego. Publiczność lwowska przywitała „Zemstę” Fredry znakomicie, przerywając kilkakrotnie (DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Jutro w Magazynie „Piątek”

„Układ stosunków u nas jest taki, iż bez rozwiązania sprawy »Solidarności« inne problemy po prostu nie mogą być załatwione, gdy chodzi o reformę polityczną...” — powiedział m. in. prof. Andrzej Stelmachowski, prezes warszawskiego Klubu Inteligencji Katolickiej w interesującym wywiadzie udzielonym Izabeli Pieczerze — CIĘSZE SIĘ, ŻE NIE JESTEM PREMIEREM!

Przed miesiącem ogłoszone zostały wstępne propozycje reformy systemu podatkowo-finansowego. Proponuje się m. in. wprowadzenie powszechnego podatku od dochodów osobistych ludności. Ile i za co będziemy płacić, jakie są ulgi — pisze Janusz Handerek w artykule — PODATKOWA OPERACJA.

Ponadto: • czy trzęsienie ziemi w Armenii było, opisane w Bibl? • rozmowa z prof. Jadwigą Kotłodzińską, kierowniczką Instytutu Książki i Czytelnictwa nt. kultury Polaków • ciekawostki z dziedziny nauki i techniki • felietony Brunona Rajca, Janusza Atlasa, Obserwatora, Zygmunta Kiszczkiewicza.

Mimo całej listy wad

„Fiat 126 bis” najlepszy w paryskich „korkach”

„Mister parkowania” — tak określiła prasa francuska „fiata 126 bis”, który wszedł właśnie na trudny pod względem wymogów konkurencyjnych rynek nad Sekwaną. Nie kryjąc wielu niedostatków nowego „malucha”, podkreśla się, że przy jego długości, 3,10 m, parkowanie na zatłoczonych do granic możliwości ulicach paryskich jest łatwiejsze niż w przypadku zdecydowanie większych innych aut. Według publikowanych o-

becnie statystyk samochodowych za rok ubiegły, we Francji sprzedano około 1500 „fiatów 126”, co jest niewielkim ułamkiem olbrzymiego rynku samochodowego tego kraju, największego pod względem liczby sprzedanych samochodów w 1988 roku w Europie po Wielkiej Brytanii. Jak oceniają francuzi facylowy, produkowany od 1987 r. „bis” pozbawiony jest jedynie części niedostatków swego (DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Zła passa „boeingów”

Awaryjne lądowania w Londynie i Moskwie

W środę rano „boeing 757” należący do British Airways, lecący na trasie Paryż—Londyn, musiał lądować awaryjnie na lotnisku Heathrow z powodu usterki w systemie hydraulicznym.

„Boeing 747” należący do amerykańskich linii lotniczych Pan American, lecący z Republiki Federalnej Niemiec do Delhi z 341 pasażerami na pokładzie, zo-

„Boeing 747” należący do amerykańskich linii lotniczych Pan American, lecący z Republiki Federalnej Niemiec do Delhi z 341 pasażerami na pokładzie, zo-

„Boeing 747” należący do amerykańskich linii lotniczych Pan American, lecący z Republiki Federalnej Niemiec do Delhi z 341 pasażerami na pokładzie, zo-

„Polonia” w nowej szacie

Polonia to miliony naszych rodaków, w pierwszym i kolejnych pokoleniach emigrantów, żyjących na wszystkich kontynentach, to także organizacja społeczna — Towarzystwo Łączności z Polsnią Zagraniczną.

W obu tych przypadkach obserwujemy w ciągu ostatnich lat szybko zachodzące pozytywne zmiany, tak w stosunku wychodźstwa do starego kraju jak i w przypadku towarzysza — Inne spojrzenie na starą i nową emigrację.

Poza granicami naszego kraju mieszka ponad trzysta milionów Polaków i osób polskiego pochodzenia. Społeczność ta nie stanowi monolitu — dzieli się na kilka grup pokoleniowych. Najmniejsza, jeżeli chodzi o emigrację w pierwszym pokoleniu to ta stara, przedwojenna. Następnie pochodzi z okresu II wojny światowej, są wśród nich ludzie wywiezieni z kraju na roboty, do obozów, uczestnicy walk na wszystkich frontach. Szacuje się, że po wojnie wyemigrowało z Polski około półtora miliona osób, z czego w latach osiemdziesiątych ponad trzysta tysięcy.

Różnie w okresie powojennym układają się współpraca kraju z emigracją i Polonia. W okresie stalinowskim i zi-

emniej wojny dążono do odgródzenia emigrantów od kraju. W oficjalnej propagandzie przedstawiani byli głównie jako przeciwnicy polityczni. Jest to wszakże tylko jedna strona medalu. Nie możemy zapominać o tym, iż przywódcy emigracji wojennej i zachodnia propaganda przedstawiała tę nową socjalistyczną Polskę w jak najczarniejszym kolorze, a chętnym utrudniano powrót do ojczyzny. Nieufność i uprzedzenia doszły do głosu po obu stronach kordonu. W latach sześćdziesiątych pojawił się nowy problem — emigracja do Izraela, a w siedemdziesiątych do RFN. Postawiono go rozwiązać drastycznie. Zgodę na wyjazd uzależniano od „dobrowolnego” zrzeczenia się obywatelstwa, oficjalnie zaś wyjeżdżający pomawiani byli o zdradę kraju. Nie chęć wchodziła w delikatną materię, ilu emigrujących „Niemców” poczuli się zdradzeni do tej narodowości, a dla ilu była to tylko wygodna, a często jedyna furtka dla emigracji zarobkowej. To wyjaśnia tylko czas, my nie zaglądamy ludziom do duszy. W owym czasie można już było mówić pozytywnie o Polonii, nawiązywać z nią kontakty, ale niestety „otwarciem” to dożyty tylko emigracji dwojonnej i jej potomków. Równocześnie w oficjalnej propagandzie nie istniał problem Polonii i Polaków w krajach socjalistycznych. Skoro przy tym jesteśmy, to nasi rodacy zamieszkałi w Wilnie zaprezentowali przeciwko używaniu w stosunku do nich określenia Polonia. Nie uważają się za emigrantów, lecz za ludność miejscową wrośniętą w tę ziemię od setek lat i dziesiątków pokoleń. Trudno odmówić im racji.

Obecnie w warunkach przemian, jakie zachodzą w państwach naszego systemu, pojawiła się szansa na wypracowanie nowej, korzystnej drogi współpracy z Polakami i osobami polskiego pochodzenia na Wschodzie i Zachodzie. Żądania zakazami administracyjnymi nie zlikwiduje się ruchów migracyjnych ludności współczesnego świata. Możemy je wyprawić ograniczać, jednak działania takie w latach poprzednich przyniosły wiele złego, a skutek, jak się okazuje, znikomy.

Badania szacunkowe, które przeprowadził Komitet PAN „Polska 2000”, wykazały, że w dwudziestym roku liczba naszych rodaków mieszkających poza granicami zwiększy się o następne pół miliona. Należy dążyć do pozyskania tych ludzi, jako sojuszników naszego

kraju, głosicieli jego kultury, otwarcia to nie chwilowa moda, a konsekwentne działanie zmierzające do stałego zacieśniania kontaktów z ojczyzną. Ostatnie posunięcie rządu, zwalnianie z obowiązku wymiany walut obywateli polskich, przybywających do kraju na podstawie paszportów konsularnych, są krokiem na tej drodze.

W zmieniających się warunkach Towarzystwo „Polonia” dokonuje modyfikacji działalności, wychodząc z założenia, że współpraca z emigracją wkrótce przybierze formę ruchu społecznego. Towarzystwo poszerzone w składzie osobowo i ludzi wielkiego autorytetu zarówno w kraju, jak i za granicą, winno stać się inicjatorem tego ruchu.

Coraz powszechniejsze do naszego życia ekonomicznego wkraczają różne spółki, pozwalające udziałowcom rozwijać działalność gospodarczą. Ta droga zamierza iść także „Polonia” i pragnie zerwać z dotychczasową tendencją koryzowania z dotacji z budżetu państwa. Przewiduje w swych planach powołanie przedsiębiorstwa handlu zagranicznego (oby tylko nie stało się ono kolejną centralą), myśli też o wejściu do niektórych spółek

— Jesteśmy na poziomie I piętra — mówi inż. Nalepa — a my musielimy roboty zacząć od podbijania fundamentów, od zejścia prawie pięć metrów w dół do poziomu „0”. Bez tego w ogóle żadna konserwatorska robota liczyć się nie może, no i tak, jakiejmy zaczęli kopać, to dokopalimy się bruku chyba z XVI i XVII wieku — nie wiem dokładnie, to powleczą historycy sztuki i konserwatorzy. I wtedy też trzeba było zmienić dokumentację konserwatorską. Robimy stopa spojrzę...

— Jesteśmy na poziomie I piętra — mówi inż. Nalepa — a my musielimy roboty zacząć od podbijania fundamentów, od zejścia prawie pięć metrów w dół do poziomu „0”. Bez tego w ogóle żadna konserwatorska robota liczyć się nie może, no i tak, jakiejmy zaczęli kopać, to dokopalimy się bruku chyba z XVI i XVII wieku — nie wiem dokładnie, to powleczą historycy sztuki i konserwatorzy. I wtedy też trzeba było zmienić dokumentację konserwatorską. Robimy stopa spojrzę...

— Jesteśmy na poziomie I piętra — mówi inż. Nalepa — a my musielimy roboty zacząć od podbijania fundamentów, od zejścia prawie pięć metrów w dół do poziomu „0”. Bez tego w ogóle żadna konserwatorska robota liczyć się nie może, no i tak, jakiejmy zaczęli kopać, to dokopalimy się bruku chyba z XVI i XVII wieku — nie wiem dokładnie, to powleczą historycy sztuki i konserwatorzy. I wtedy też trzeba było zmienić dokumentację konserwatorską. Robimy stopa spojrzę...

Spółka Czytelników

Listy do Redakcji

PECHOWA DWUNASTKA

Oto komentarz, którym opatrzone są kolekcje:

„Ten zestaw sześciu kartoników kupiłem jako jeden bilet PKP upoważniający mnie do przejazdu pociągami na trasie Tarnów — Kraków i Kraków — Tarnów (czyli „tam” i „z powrotem” w ciągu jednego dnia).

W związku z tym pragnę zadać kilka pytań:

1. Ile biletów otrzyma po 5-osobowa rodzina wyjeżdżająca do Krakowa i powracająca stamtąd tego samego dnia? Rachunek jest prosty.
2. Czy przewiduje się wydawanie specjalnych szatek na bilety zakupione w kasach tarnowskiego dworca PKP?
3. Jak powinno się oznaczać skontrolowanie załączonego biletu? Konduktor, któremu podałem do kontroli ten zestaw, narzynał krzyżyk tylko na jednym kartoniku i machnął ręką.
4. Co to jest właściwie „bilet wyrównawczy”?
5. Po co tyle piszemy o ochronie lasów i o braku papieru?

(nazwisko i adres do wiadomości redakcji)

JAK TO NAWZAC? M. ZEMAN, Tarnów

ZWIERZENIA CIECIA

Przeczytałem w gazecie, że inspektorom MSP przyjdzie z pomocą milicjanci, którzy będą bezilośnie karać Zenków nierobów. Zawsze chętnie czytam o leniwych dozorcach. Karanie mandatami to typowa metoda tylko — jak pokazuje życie — nie zawsze skuteczna. Gospodarz domu — Zenek plać mandat i nie odsieniać placu kolegium i... również nie bierz łopat w garść.

Na temat nierobstwa dozorców napisano już setki artykułów, ale jeszcze nigdy nie udało mi się przeczytać ile placu się cieciewi za utrzymanie porządku w kamienicy. Zakres jego obowiązków jest tak duży, że gdyby chciał wywazywać się z nich należycie, to przez cały dzień musiałby chodzić ze swą miotłą na kijku (jak to się pokazuje w wielu polskich filmach).

Spośród tych, którzy domagają się utrzymania czystości i porządku tylko niewielu wie, ile placu doroczy np. Zrzeczenie Właścicieli Nieruchomości. Gdybym zaproponował robotnikowi dniówkę w wysokości moich miesięcznych zarobków, znalazłby mnie za wariatka! Ile więc placu ZWN? Odpowiem nietypowo — od jednego do dwóch dolarów miesięcznie. Proszę to przeliczyć na złotówki, a potem wpisać do księgi rekordów jako pensję najbliższą w Polsce.

Wieszając psy na Zenku warto i to wziąć pod uwagę.

Z poważaniem
CIEC

Śladem naszych publikacji

TEJ CHOROBY MOŻNA UNIKNĄĆ

W artykule zatytułowanym „Polaczym wysiłki całego świata — Walka z AIDS” (GK, 1.12.1988) autor stwierdził, że o AIDS mówi się jako o „dumnie XX wieku”. Używanie takiego sformułowania jest nieuzasadnione i może powiększać i tak już rozpowszechniony strach przed tą chorobą oraz wyzwałać niewłaściwe reakcje społeczeństwa w stosunku do zakażonych i chorych.

Duma jest chorobą w wysokim stopniu zakaźna, przenosząca się — m. in. — drogą kropelkową, a więc przez powietrze. Przenoszą ją także pchły z zakażonych szczerów. W tej sytuacji zakażenie grozi oczywiście każdemu i trudno go ustrzec.

Natomiast AIDS jest chorobą w niewielkim stopniu zakaźną, przenoszoną głównie drogą kontaktów płciowych lub przez krew. Ale w życiu codziennym nie istnieje groźba zakażenia przez bezpośrednie kontakty — przez powietrze, nakrycia stołowe, naczyńia, wannę czy klozet, przez podanie ręki itp.

Osoby zakażone mogą więc normalnie pracować, a dzieci — chodzić do zwykłej szkoły. Tak więc zakażeniem grożą jedynie określone, zależne od nas samych, sposoby postępowania.

Przewodniczący Komisji Profilaktyczno-Społecznej Rady ds. AIDS przy ministrze zdrowia i opieki społecznej prof. dr hab. ANDRZEJ STAPIŃSKI

NAJPROŚCIEJ — KUPIĆ LICENCJĘ

Nawiązując do tekstu Lecha Kmietowicza pt. „Cios ministra Wilczka w motoryzacyjne lobby” (GK, 8.12.1988) przekazuję kilka własnych uwag na temat naszej motoryzacji.

Potężny cios (mokat) pana ministra narzeczie wstrząsnął tymi, którzy podpisywali wstępne umowy licencyjne dot. produktu nowego samochodu. To właśnie oni twierdzili, że licencja pozwoli ulepszyć „poloneza”. Nie trzeba być specjalistą z FSO, aby wiedzieć, że nawet po zamontowaniu silnika i podzespołów „mercedesa” nasz samochód i tak „mercedesem” nigdy nie będzie.

Chcę zapytać, czym zajmowano się przez tyle lat w biurze konstrukcyjnym i ośrodku badawczo-rozwojowym w FSO? Nie wystarczyło, żeby któraś z zachodnich firm tak długo zatrudniała (i utrzymywała) „specjalistów”, którzy przez dziesiątki lat nie potrafili skonstruować własnego samochodu. U nas rząd kupuje gotową licencję, a fachowcy opowiadają przed kamerami telewizyj o swoich sukcesach (?) i planach rozwoju fabryki w następnym pięcioleciu.

Chcę też zapytać, co stało się z silnikiem wysokoprężnym z Andrychowca, który był testowany przez kilkanaście lat. Gdy przekonywano o konieczności zakupu licencji, planowano m. in., że w nowym samochodzie będzie montowany właśnie silnik wysokoprężny, w który wyposażano by też samochody dostawcze.

Dopuszczenie do eksploatacji „żuka” o ładowności 1000 kg czyli pojazdu spalającego na 100 km 15-17 litrów benzyny jest — przy dzisiejszym stanie techniki — sabotażem gospodarczym!

Jak przeczytałem w komentarzu red. Kmietowicza, minister Wilczek zaczyna odcyszczać biura dyrekcji FSO z tych, którzy zamiast skonstruować coś własnego, chcieli tylko kupować zagranicę licencje. Wierzę, że to się uda ministrowi.

R. F., Kraków (nazwisko i adres znane red.)

Opracowanie: ANNA SIBISTOWICZ

Wilno-88

Jest chyba w tym coś nieodkrywanego, mimo że odkrycia dokonali polscy robotnicy na wysokości dość znacznej, konkretnie na wieży kościoła św. Katarzyny w Wilnie. Polski inżynier Jan Sienkiewicz wykopał spod gruzów trzy dzwony: jeden nosi datę odnawienia (poświęcenia?) 1752, drugi — 1788, trzeci — 1888. Te wykopane dzwony są dobrym znakiem. Znakiem przemian istotnych, głębokich, które następują tu, na Litwie radzieckiej, w sposób lawnowy. I Polacy — robotnicy zatrudnieni na kontrakcie zagranicznym, pochodzący z Krakowa, Orawy, Spisza, spod Wielekiz i Bochni, umiędli w tym przypadku (dosłownie i w przenośni) odnaleźć szczęśliwy znak na ich niełatwą, ciężką pracę. Kiedy wchodziłem pierwszy raz do tego wyniosłego, pięknego kościoła, robotnik ubrany w kufajkę, z

ciężkimi wołokowymi butami na nogach, chroniący ręce watomiany roboczymi rękawicami, powiedział do mnie: — Panie, zawróć się pan szybko, nie wytrzyma pan tego... Rzeczywiście, trudno było wytrzymać w nawie głównej, gdzie strażą figur świętych we wnękach ściennych — postacie gipsowe, kamienne z poobratycznymi rękami i nosami, gdzie nad głównym ołtarzem, na kartuszu gipsowym widnieje jeszcze data 1753, gdzie sztukowe ozdoby z żółtych i brązowych zamieniają się w clemobrazowe i czarne, gdzie straża białe plamy w miejscach odbitych tynków. Ten apokaliptyczny widok przystawiała rzeczywistość ostatnich 44 lat, kiedy w kościele składowano nawozy sztuczne z materiałów budowlanych. Smigły góról orawski wskazywał mi nad wejściem z kruchty do

nawy głównej kościoła napis wykonany w sposób widoczny szryftem znanymiującym przełomem wieku XIX i XX: „Nie wiecie, iżeście Kościołem Bożym, a jeśli tak Kościół Boży zgwałci — zetraci go Bóg”. I śmieje się mój orawsko-spiński znajomy: — Jus nos Bóg nie zetraci. Właśnie ten robotnik zarabia na kontrakcie eksportowym dość niezłe, może częściowo pieniędzy odpisać na konto dewizowe, je przyzwolicie, zapakuje się we własnym stoisku żywnościowym, które czynne jest na osiedlu Szaszki przy ulicy Człobusko 45 i gdzie śpi w mieszkaniu 2-pokojowym wspólnie z czterema, pięcioma współtowarzyszami pracy.

Pracownie Konserwacji Zabytków — Kierownictwo Odnowienia Zamku na Wawelu — prowadzi w Wilnie dwa

kontrakty. Mówią one o odbudowie zabytkowych obiektów niezwykle ważnych dla historii stołecznego miasta, także głęboko wpisane w dzieje Litwy i Polski. Mówi o tych odczuciach kierownik kontraktu (czy raczej kontraktów) inż. Janusz Nalepa: — Praca w Wilnie, po moich doświadczeniach robot budowlanych w Hucie Lenina — w przemyśle i mieszkalnictwie, w czasie budowy kopalni stali w Iwanie, jest zupełnie innym zajęciem, do którego trzeba mieć, jak się to mówi, serce. Wilno jest pięknym, zabytkowym miastem o niesprawdopodobnej skali zniszczeń właśnie w substancji zabytkowej. Ja się tu dobrze czuję, bo uszytko mi przypomina skochany Kraków. Ale tutaj robota nie polega na szybkim tzw. uderzeniu wykonawczym. Proszę, niech państwo spojrzę...

Słowem tym towarzyszy szeroki gest. Stoimy prawie na brzegu ściany, z której zerwano właśnie zgnie zakończenia stropów. Obiekt ten tradycyjnie nazywa się pałacem Radziwiłłów, w którym mieszkał sam Stanisław Moniuszko w swoich wileńskich latach.

— Jesteśmy na poziomie I piętra — mówi inż. Nalepa — a my musielimy roboty zacząć od podbijania fundamentów, od zejścia prawie pięć metrów w dół do poziomu „0”. Bez tego w ogóle żadna konserwatorska robota liczyć się nie może, no i tak, jakiejmy zaczęli kopać, to dokopalimy się bruku chyba z XVI i XVII wieku — nie wiem dokładnie, to powleczą historycy sztuki i konserwatorzy. I wtedy też trzeba było zmienić dokumentację konserwatorską. Robimy stopa spojrzę...

Dr HEINER TIMMERMANN jest wieloletnim dyrektorem Europejskiej Akademii w Otzenhausen (EAO). Zajmuje się działalnością naukową i edukacją w zakresie polityki europejskiej. Utrzymuje także intensywne kontakty naukowe z Polską. Związany politycznie z CDU przegrał minimalną liczbą głosów w walce wyborczej o mandat do Parlamentu Europejskiego.

Co sądzi Pan jako naukowiec i praktyk o procesie jedności europejskiej? Jak Pańskim zdaniem będzie wyglądała kooperacja ogólnoeuropejska po 1992 r.?

Integracja zachodnioeuropejska uzyskała niebawym impuls poprzez Wspólne Akta Europejskie oraz rynek wewnętrzny. We wszystkich krajach Wspólnoty Europejskiej czynione są przygotowania w celu rzeczywistego utworzenia rynku wewnętrznego. To dopełnienie nie jest skierowane przeciwko nikomu, lecz ma na względzie dobrobyt ludzi. Chodzi przy tym o stworzenie jednolitego obszaru gospodarczego, który winien się odznaczać tzw. czterema wolnościami Wspólnot Europejskich: wolności osoby, usług, towaru i kapitału. Dla państw nie będących członkami Wspólnot Europejskich wyłania się następujące możliwości:

1) układy kooperacyjne ze Wspólnotami Europejskimi,

2) dostosowanie się do harmonizacji wewnętrznej w ramach Wspólnot Europejskich jak np. harmonizacji ustawodawstwa finansowego, wykształcenia, norm, transportu, ochrony zdrowia i środowiska naturalnego oraz w dziedzinie nowych technologii,

3) można także dodać, że w zakresie członkostwa Wspólnoty Europejskiej nie są zamkniętym stowarzyszeniem. Jest właśnie tym, co określa ono przestanki polityczne, wtedy każdy kraj europejski może stać się członkiem Wspólnot Europejskich. Od chwili swego powstania wspólnoty rozszerzyły się z 6 do 12 państw. Europa posiada jednak więcej niż 12 państw!

Jakie imprezy na temat Europy w EAO były szczególnie ważne w ostatnich dwóch latach? Jakże przyniosły one wyniki?

W ostatnich dwóch latach urządziliśmy szereg imprez

naukowych i szkoleniowych na temat Europy. Na wyróżnienie zasługują zaś przede wszystkim następujące konferencje:

1) Hiszpania i Portugalia po przystąpieniu do Wspólnot Europejskich: aspekty prawne, gospodarcze i polityczne, 2) Znaczenie prawa Wspólnot Europejskich dla integracji, 3) Rok 1987 — przełom w stosunkach Wschód — Zachód, 4) 30 lat Układów Rzymskich: bilans i perspektywy, 5) Europa a kwestia niemiecka, 6) Identyfikacja narodowa i jedność europejska, 7) Rewolucja francuska a Europa, 8) Utworzenie wczesnośredniowiecznego państwa — stany i wyznania w Europie.

Łącznie można stwierdzić, że wybór powyższych konferencji oraz ich sprawną organizację, a ponadto propagandę w mediach i odzwierciedlenie w licznych publikacjach, przyczyniły się do rozgłosu w RFN oraz poza ich granicami.

Jakie doświadczenia zebrał Pan ze współpracy EAO z Polską? Czy współpraca będzie nadal kontynuowana?

Od ponad 10 lat przygotowuję i organizuję kolokwium między PRL a RFN. Z Polską się to przedstawiciele organizacji młodzieżowych, dziennikarzy, politologów i historycy, którzy uczestniczyli w przygotowaniu różnych tematów. Plonem spotkań są cztery opublikowane i dalsze dwie przygotowane do druku książki. Dlatego też można stwierdzić, że współpraca PRL — RFN jest trwałym elementem składowym pracy EAO. W 1989 r. przeprowadzimy dwa kolokwia w Otzenhausen z udziałem Polaków, a jedno we współpracy z UMCS w Lublinie. W Otzenhausen zajmiemy się następującymi tematami:

a) Czerdzieli lat dwóch państw niemieckich w centrum Europy,

b) 50-lecie wybuchu II wojny światowej.

W Lublinie dyskutować będziemy nad problemami kultury politycznej w Polsce i RFN.

Proszę przedstawić wrażenia z Pańskiej ostatniej podróży studyjnej po Polsce w 1988 r.?

Do Polski przybyłem na zaproszenie uniwersytetów w Krakowie, Poznaniu i Warszawie z serią odczytów na różne tematy polityczne i historyczne. Miałem także odbyć wykład w Instytucie Zachodnim w Poznaniu, lecz nie doszedł on, z przyczyn ode mnie niezależnych, do skutku. Cieszyło mnie to, że w moich wykładach uczestniczyło wielu naukowców i studentów, co związane było z dużym zainteresowaniem zawartą w nich problematyką. Jestem wdzięczny za serdeczne przyjęcie. Doskonała atmosfera przyjęła umocnieniu istniejących i zacieśnieniu nowych kontaktów, które ulegną w przyszłości dalszemu rozszerzeniu. Dlatego też można stwierdzić, że wielostronne odwiedziny i współpraca z UMCS w Lublinie stanowią solidną podstawę dla dalszej współpracy.

— Dziękuję za rozmowę!
ERHARD CZIOMER

Prawosławni uznają Pismo Święte i Tradycję za źródła swej wiary. Przyjmują uchwały pierwszych siedmiu soborów posepnych oraz pisma wschodnich i zachodnich Ojców Kościoła. Twierdzą, że ciągle można pogłębiać i wyjaśniać przyjęte na soborach podstawowe dogmaty, lecz nie ma potrzeby tworzyć nowych, gdyż mogłyby ograniczyć Boga.

Wierzą, że jest jeden Bóg w Trójcy Świętej: Ojciec, Syn i Duch. Św. Istota Trójcy Św. jest niepoznawalna. Mimo tego można jednak wskazać, że jej działanie rozpoczyna się od Ojca, przechodzi przez Syna i spełnia się w Duchu Św. W takim sensie istnieje Trójjedyny Bóg. Nie można Go poznać ale jest dostępny jedynie na drodze odczucia i kontemplacji. To właśnie przeżywanie tajemnicy Trójcy Św. stanowi pierwotne doświadczenie chrześcijańskie. Objawia ono Boga jako Pana i Stwórcę całego Kosmosu. Wszczęświat ten jest od swego Stworzyciela odrębny, ma własne zasady rozwoju i prawidłowości działania. Jest jednak rozumiały i sensowny tylko ze względu na początek i koniec w Bogu. Podobnie jest z człowiekiem, którego Stwórca uczynił jednością ciała i duszy na swój obraz i podobieństwo. Przekazał mu również cztery ze swych własnych cech — był czyli istnienie, wieczność, dobroć i mądrość. Był i wieczność stanowią cechy typowo ludzkie, natomiast dobroć i mądrość są ofiarowane i ich przyjęcie zależy od dobrego woli człowieka. Tak obdarzony człowiek miał stać się panem całego stworzenia aby przywrócić go z rozproszenia do jedności w Bogu. Leż Adam zerzeczył. Był to jego wolny wybór jako osoby, w niczym nie ograniczonej przypadłością ludzkiej natury. Zatem w Adamie cała ludzkość posiadała wolność, odwręciła się od Stwórcy. Prawosławie przyznało, że biblijne pojęcie człowieka (Adama) oznacza całą ludzkość, stworzoną przez Boga jako jedność.

Skutkiem nieposłuszeństwa ludzkości wobec Boga jest śmierć. Stanowi ona nie tylko karę za grzechy ale i środek, za pomocą którego diabeł sprawuje tyranie nad ludzkością. Wobec tego człowiek nie dziedzięczy grzechu lecz śmiertelność. Przez grzech świat organiczny i zmysłowy zapanował nad rodzajem ludzkim, który utracił swą wolność postępowania ku Bogu. Człowiek stając się niewolnikiem swoich namiętności został pozbawiony łaski obraku Bożego i stracił zdolność wyboru dobra. Aby uwolnić ludzi od panowania Szatana, Stwórca dał ludzkości możliwość odkupienia swych win. Wybrał Dziewicę Marię na Matkę Boga (Theotokos). Sta-

ła się ona rodzicielką jednorodzonego Syna Bożego-Słowa. Przyjmując to wyróżnienie, Maria jako nowa Ewa wybrała pokorne uznanie woli Boga. Boża rodzicielka była istotą ludzką, więc śmiertelną. Jej wolać polegała na tym, że będąc zwykłym człowiekiem i posiadając wolny wybór zdecydowała przyjąć wole Boga. W nienie Bóg-Słowo stał się człowiekiem. Wcielenie stanowiło wydarzenie kosmiczne. Przywrócić człowiekowi możliwość panowania nad światem i swoją naturą.

Kościół i wyznania w Polsce

„Ciągła pięćdziesiątnica”

Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny (II)

Jezus Chrystus posiada naturę boską i ludzką. Stał się współistotny Ojcu i każdemu z ludzi. Zbawca śmierć Chrystusa na krzyżu była śmiercią jego cielesnej natury i tym samym, przez zmartwychwstanie, pokonaniem kosmicznej rzeczywistości śmierci. Zwykłyśto nad nią było najważniejszym celem odkupienia. Oznacza to, że każdy człowiek dzięki odkupieniu uwalnia się od władzy śmierci, która wprowadziła grzech i zepsucie oraz może zdążyć ku Bogu, swemu Stwórcy, usławicając swoją osobę. Zmartwychwstanie Chrystusa oznacza również pozbanienie władzy szatana, który przez śmierć sprawował rząd nad ludzkością. Zmartwychwstanie jest jednocześnie zapowiedzią ożywienia człowieka po śmierci. W życiu doczesnym zmartwychwstanie daje możliwość wolności i wyboru osobistej zaangażowania w dążeniu do boskiej rzeczywistości. Człowiek posiada wolność i może ją wykorzystać do uczestnictwa w Bogu. Jednakże odrzucenie wiary niszczy

ludzką wolność, gdyż poza Stwórcą człowiek przestaje być autentyczny. Prawosławni są przekonani, że celem autentycznego i w pełni ludzkiego życia jest udział w Bogu czyli przebóstwie (Theosis). Możliwe jest ono w Kościele Chrystusowym dzięki sakramentom chrztu, bierzmowania i Eucharystii.

Sakramenty są wyrazem niepowtarzalnej tajemnicy (mysterion) Kościoła. Stanowią różne aspekty wspólnoty Stwórcy i człowieka. Poprzez sakramenty Bóg dzieli swoje życie z ludzkością, zbawia ją od śmierci i grzechu oraz udziela jej chwaly nieśmiertelności. W sakramentach i życiu liturgicznym Kościoła przejawia się fragment rzeczywistości Królestwa Bożego. Królestwo to jest już obecnie dostępne jako prawdziwe i bezpośrednie doświadczenie. To właśnie sakramenty umożliwiają przeżywanie chwaly jego obecności. Prawosławie nigdy nie określiło jednoznacznie i do końca liczby sakramentów. Ojcowie Kościoła greckiego wymieniali różną liczbę sakramentów: dwa, trzy, siedem i więcej. Nie stanowiło to nigdy kwestii sporów teologicznych. Ostatecznie po XIII w. ukształtowała się nauka o siedmiu sakramentach.

Chrześć i bierzmowanie celebruje się w Kościele Prawosławnym razem. Chrześć i bierzmowanie są dzieł, które tym samym zostają przyjęte do wspólnoty eucharystycznej i otrzymują nowe życie w Chrystusie, wyzwalające od śmierci i grzechu.

Chrześć się dzieci, jako że we wszystkich fazach swojego życia, łącznie z niemowlęcym, człowiek potrzebuje rozpoczęcia nowego chrześcijańskiego życia. Tradycja bizantyjska zachowała starochrześcijańską praktykę chrztu przez całkowite zanurzenie. Chrześć jest zniszczeniem śmiertelnego, próżnego życia i jednocześnie wezwaniem do przyjęcia wolności, którą można osiągnąć tylko w Chrystusie. Przekonanie o wolności ochrzczonego znajduje wyraz w formule chrztu, która brzmi następująco: „chrzci się Sługa Boga... w imię Ojca i Syna i Ducha Św.”

Bierzmowanie świętym krzyżem konsekwentnym przez biskupa przebiega bezpośrednio po chrzcie. Przez bierzmowanie Duch Św. udziela człowiekowi władzy aktywnej działania w budowaniu życia chrześcijańskiego. Dary Ducha Św. umacniają także wolność ludzką w Chrystusie. Zarówno życie w Chrystusie przez chrzest jak i życie w Duchu Św. przez bierzmowanie są dwoma aspektami drogi przebóstwienia człowieka.

Pokuta oznacza pogodzenie się z Kościołem tych wiernych, którzy zgrzeszyli po otrzymaniu chrztu. Spowiadanie przed kapłanem jest formą leczenia grzesznika, a nie kary. Rozgrzeszenie dokonuje się przez modlitwę. Kapłan pełni jedynie rolę przekaziciela Boskiego miłosierdzia. Pierwsza spowiedź odbywa się w wieku siedmiu lat.

Sakrament małżeństwa jest wieczystą więzią, której nie niszczy nawet śmierć. Małżeństwo jest zawarte przed Bogiem i będzie trwało w Królestwie Bożym na wieki. Ostatecznym i najważniejszym jego celem jest miłość dwojga ludzi, ich wzajemny duchowy rozwój oraz osiągnięcie pełni rozkwiłtu osobowości. Miłość małżeńska jako cel sam w sobie wznosi również dwoje ludzi do pełni bytu w Bogu. Przekonanie o niepowtarzalności małżeństwa znalazło wyraz w prawie kanonicznym prawosławia. Kapłanem lub diakonem może zostać mężczyzna, który jest tylko raz żonaty, a biskupi zobowiązani są do życia w celibacie. Natomiast wśród świeńców dopuszcza się możliwość wielokrotnego zawierania małżeństwa. Jednak każde następnie zawarte małżeństwo ma już charakter pokutny.

Sakrament namaszczenia chorych uważa się przede wszystkim za próbę o uzdrowienie duszy chorego, a dopiero później ciała. O uzdrowienie prosi się w kontekście pokuty i

„Polonia” w nowej szacie

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 3)

Przy tej okazji dobrze byłoby rozwiązać problem funkcjonowania w naszym społeczeństwie — nie dopłacać do tego rodzaju studiów, a wręcz przeciwnie, studiujemy i to w twardej walucie. Łączymy więc pożyteczne z pożytecznym. Dodatkowo zyskać mogą na tym polskie uczelnie, środowiska i stowarzyszenia naukowe.

Kultura jest tą dziedziną życia, która łamie wszelkie bariery polityczne, nie wolno o tym zapominać, gdy myślimy o umianu Polski w świecie. Co oferujemy obecnie Polonii w tej dziedzinie — wyroby cepelnicze. A gdzie teatr, muzyka, sztuki piękne? A może by tak pomyśleć o wydawnictwach, pięknej książce, drogim, wspaniałym zdobionym albumie, ale także tanim ilustrowanym wykładzie polskiej historii. Zbyt zapewniony.

Tam czekają na informacje z kraju i musimy im ją dać, tylko w jaki sposób? Z pewnością nie powinno się tworzyć jakiegoś nowego, specjalnego dla Polonii powołanego tytułu. Nie dać na egzamin, a zostawić na naszym poziomie. Jedną z najskuteczniejszych form pomocy państwa w dziedzinie językowej jest kształcenie nauczycieli polonijnych i młodzieży polonijnej, która na studia chce tu przyjechać.

szą zdawać sobie sprawę z faktu, że przemawiają nie tylko do odbiorcy w kraju.

Jest prawdą oczywista, że najtrwalsze więzi powstają w wyniku korzystnych powiązań ekonomicznych. Trzeba więc dążyć do stworzenia takich warunków, by jako miejsce inwestycji dla obcego kapitału stała się konkurencyjnym w stosunku do innych krajów. Równocześnie muszą istnieć stabilne przepisy. Nie mamy co liczyć na sentymenty narodowe, gdy na cele inwestycyjne w Polsce przychodzi wyłożyć dolary. Jeżeli nie stworzymy dogodnych warunków ekonomicznych i gwarancji prawnych oraz interesującego rynku inwestycyjnego, będącego w stanie zapewnić zyski nie mniejsze niż na miejscu — nie mamy szans. Jeden z pomysłów, który cieszyć się może powodzeniem, jest budownictwo mieszkaniowe dla tych, którzy planują powrót do kraju oraz przekazywanie obiektów zabytkowych do rewaloryzacji w celu przeznaczenia ich na hotele i pensjonaty dla gości z zagranicy. Te szanse powinien wykorzystać Kraków i nie trzeba tego specjalnie uzasadniać. Sięgniemy więc do prasy, która ma być wyjątkiem. Sięgniemy do Krakowskiego Oddziału „Polonii”, aby zachęcić kapitał po-

Nie ma powrotu do kartek na benzynę i reglamentacji sprzedaży węgla

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

reform? Na to pytanie minister M. Wilczek odpowiedział tak: „Musielibyśmy zdążyć przed styczniem br. z wprowadzeniem w życie dwóch fundamentalnych ustaw gospodarczych. Udało nam się to dzięki pomocy Sejmu. Teraz czeka na nowelizację lub zmianę dalszych 19 ustaw. Jedno jest najważniejsze — zrównanie wszystkich sektorów w gospodarce. I jeszcze jedna zmiana: jeśli teraz rząd ma partykularyzm w inwestycji to polecajmy inwestorowi musi nam przedstawić takie rozpoznanie ekonomiczne, marketingowe itp., jak gdyby prosił agencję Banku Światowego o kredyt kupców.

♦ Polska motoryzacja — ten temat najbardziej interesuje Polaków. Czy rząd osłabił tempo

sował polskich żurnalistów. Jeszcze raz padło rżadowe użasadnienie połączenia wysiłków FSO i FSM w dziele budowy średnioelitrażowego, licencyjnego samochodu. Nie ma powrotu do kartek na benzynę i ziółówek na szybkie dostosowanie fabryki na Zeranina dla potrzeb nowego modelu. Jeszcze nie wiadomo. Niedługo delegacja polska udaje się do Włoch i tam padną rozstrzygnięcia. W wersji optymistycznej nasycenie rynku nastąpi za 5 lat, kiedy podobno auta będą stały w salonach sprzedaży, a ogłoszenia prasowe będą kusić kredytami dla potencjalnych kupców.

♦ Czy rząd osłabił tempo

WOJCIECH ŻURAWSKI

Ku światu bez broni chemicznej

(CIĄG DALSZY ZE STR. 1) jąc o zaniepokojeniu spowodowanym niedawnym naruszeniem tego zakazu.

Doniosłym rezultatem konferencji paryskiej, która odbyła się w deklaracji, stało się wskazanie na najbliższym czasie konwencji o zakazie opracowywania, produkcji, gromadzenia i stosowania wszystkich rodzajów broni chemicznej i o jej zniszczeniu. (PAP)

Krótko

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1) zakazu broni chemicznej, szef delegacji polskiej, Tadeusz Olechowski, spotkał się z francuskim ministrem spraw zagranicznych Rolandem Dumem.

Z UDZIAŁEM 250 przewodniczących rad pracowniczych przedsiębiorstw z całego kraju, a także naukowców i prawników, ekonomistów i socjologów rozpoczęło 11 bm. we Wrocławiu 3-dniowe obrady II Krajowego Forum Samorządów Załóg.

W TORUNIU zmarł Alojzy Kowalski znany naukowca w dziedzinie techniki motoryzacyjnej. Był twórcą turbinki — urządzenia ekonomicznego zużycia paliwa w samochodach osobowych, produkowanego przez spółdzielczość i rzemiosło.

Awaryjne lądowania

(CIĄG DALSZY ZE STR. 1) stał malszym do awaryjnego lądowania na podmorskim lotnisku Szeremietewo. Pilot skierował maszynę do Moskwy, na stwierdzeniu poważnej awarii jednego z 4 silników samolotu.

Na lotnisku okazało się, że jeden z silników „boeinga” wyłączył się po gwałtownym spadku ciśnienia oleju.

Ten rok będzie rokiem odważnych decyzji i wzajemnego szamotania

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

strajków. Przyczyna strajków kwietniowo-majowych była źle prowadzona polityka cenowo-dochodowa II etapu reformy. Strajki sierpniowe miały już inny charakter. Wtedy padły wyraźne żądania restrykcji „Solidarności”. Związki zawodowe wystąpiły z wnioskiem o wotum nieufności dla rządu. Sejm PRL powołał nowego premiera. Padła propozycja rozmowy przy okrągłym stole. Było też spotkanie telewizyjne Miłodowicz — Wałęsa. A co nas czeka w tym roku?

— Mówi się o 20 proc. inflacji — powiedział A. Miłodowicz, ale do tego trzeba będzie dołożyć inflację z roku ubiegłego czyli około 35 proc. Rząd przedstawiał swój program „my, związkowcy, podaliśmy do niego krytycznie. Dlaczego? Otóż mówi on, iż

inflacja będzie nadal, rynek trudno będzie zapętlony, a więc i atmosfera będzie gorąca. Co nas jeszcze czeka? Wybory do Sejmu. Trzeba więc przyszywać dokładnie przebiegowi wyborów do rad narodowych. Jaką była frekwencja? Na porządku dziennym jest dla organizatorów wyborów. Jak będzie teraz? Jak zachowa się społeczeństwo, załoga HIL w kwietniu, maju, gdy nadal będzie trudna sytuacja? Czekamy również na Krajową Konferencję Delegatów na przelomie I i II kwartału. Będą omawiane uchwały zjazdu, ich realizacja. Będzie wiele pytań, na które trzeba odpowiedzieć.

Zbliża się druga część X Plenum. Czy na tym spotkaniu zostanie przedstawiony własny, odważny kurs partii? Co z pluralizmem? Czy będzie możliwym do niego krytycznie. Dlaczego? Otóż mówi on, iż

Skończyć z gestami!

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

tacy? Raczej nie widać ich wśród nas, tzw. starych aktywistów, gdyż przez lata byliśmy przede wszystkim dystrybucyjnymi i wypaliliśmy się już. Potrzeba jest nowych, młodych, którzy nie poczują się do winy za przeszłość, nie są obciążeni wypaczeniami. Niestety, nie czyniliśmy i nie czynimy zbyt wiele, aby promować takich ludzi.

— Właśnie dlatego — jakby uzupełnił — wypowiedź sekretarza KK PZPR Jerzy Hausner — najwyższy już czas, aby skończyć ze wspomnianymi gestami, a zacząć realizować realną politykę, czas skończyć z tym, iż ciągle jesteśmy partią zarządzającą, zamiast zajmować się prawdziwą działalnością polityczną.

— Musimy się wszakże bardzo spieszyć — dodał dr Tadeusz Kasperczyk — aby zdążyć, bo działamy jak ludzka z dziećmi z tyłu rękoma. Dzieje się tak także dlatego, iż kierownictwo, partii straciło w dużym stopniu nasze zaufanie, o czym mówi się dzisiaj niemal na każdym zebraniu partyjnym w uczelni.

— Czemu w ogóle miały służyć dokonane zmiany kadrowe podczas pierwszego zjazdu X Plenum? — zastanawiał się dr Andrzej Kobielski. — Zostali bardzo źle odebrani jako działania zastępcze.

— Dlatego są — ponarżliwych poprzedników doc. Juliana Wielgoz — że istnieje jedynie honorowe wyjście: za-

razem niezwykle trudne — oświadczył Jerzy Hausner. Odpowiedzi na nie mogą być jedynie warunkowe, odnoszące się do różnych kwestii, zarówno w czasie, jak i miejscu. Jestem jednak oburzony, że całego przemówienia premiera, zawierającego owe oświadczenia, nie opublikowano. Jest to niemal skandal polityczny. Próba odpowiedzi na pytania M. Rakowskiego podjął A. Kobielski. Odnosił się do sprawy „Solidarności”. — Jest nam trudno wyrokować — oświadczył — bo znamy „Solidarności” tę sprzed osiem lat, tak często niebezpieczną dla socjalistycznego państwa, a nie znamy dobrze tej ewentualnej nowej, innej. Na Politechnice Krakowskiej obecnie około 30 proc. pracowników (głównie członków Związku Nauczycielstwa Polskiego) jest przeciwna „Solidarności” — ok. 20 proc. jest za jej reaktywowaniem, a reszcie jest to zupełnie obojętne. Uważam, iż całego problemu nie należy demonizować, bo nie jest prawdą, iż większość zwolenników reaktywowania „Solidarności” to wrogowie partii. Jestem w ogóle za współpracą ze wszystkimi, którzy chcą coś pozytywnego zrobić, niezależnie od tego, czy im się podoba socjalizm.

— Ja również, mimo zastrzeżeń do raczej sztucznego podziału na oponenty konstruktywni i wrogi (a co z opozycją laicką, lewicującą?), jestem za dialogiem, bo tego

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

mem obciążeni narastających. Ustalono, że użytkownicy mieszkań lokatorskich będą płacić i procc., a własnościowych 2 proc. wartości początkowej mieszkania, aktualizowanej zgodnie z zasadami stosowanymi w przepisach o aktualizacji wyceny środków trwałych. Może to skrócić okres spłaty kredytu.

Nowością w tych przepisach jest dopuszczenie możliwości powtórzonego kredytowania zwalnianych mieszkań własnościowych z już spłaconym kredytem, które przydzielane są nowemu lokatorowi.

Jeśli chodzi o budownictwo indywidualne, to przewiduje się udzielenie kredytu na budowę domów jednorodzinnych, lokalni właściciele w miastach i domach wieśnolomieszkaniowych o powierzchni użytkowej do 95 m kw. — w wysokości kosztu budowy pomniejszonego o 20-procentowy wkład własny. Oprocentowanie tego kredytu ma wynieść 6 proc., a spłata — do 40 lat. Przy przekroczeniu tej powierzchni można także korzystać z kredytu, ale już dodatkowego, z wyższą stopą oprocentowania i krótszym, bo do 20 lat, okresem jego spłaty. Utrzymano do-

Nowość: kredyt na kupno domu jednorodzinnego

postanowiono, że zakładom pracy udzielany będzie kredyt dla uzupełnienia środków zakładowych funduszy mieszkaniowych — na budowę mieszkań zakładowych na warunkach zbliżonych do kredytowania mieszkań spółdzielczych lokatorskich jeśli chodzi o okres spłaty, wysokość kredytu i oprocentowania.

Korzystne zmiany wprowadza się w kredytowaniu lokalnego handlowo-usługowego w nowych osiedlach, podobnie jak i lokalni użytkownicy w budowanych w parterach spółdzielczych domów wielorodzinnych. Kredyt będzie udzielany do pełnej wysokości kosztów budowy, okres spłaty do 40 lat, a oprocentowanie — 3 proc.

Na dogodnych warunkach będzie też udzielany kredyt na remonty, modernizację, nadbudowę i rozbudowę budynków. O taki kredyt mogą się starać zarówno osoby prywatne jak i spółdzielnie mieszkani-

WYKOPANE DZWONY

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 3)

wskazywać według planów, ale nie przewidywać o charakterze archeologiczno-naukowym, naszych gospodarzy, którzy — trzeba to podkreślić z naciskiem — traktują naszą pracę z niezwykłą serdecznością. Odkryliśmy od strony ulicy elementy dekoracji sgrafittowej.

Idziemy za Januszem Nalepą w 60. stromym schodami, skracamy w prawo i od strony podwórca patrzymy na ściany tego podziwnego, jednopiętrowego obiektu. Uład cegieł wyraźnie mówi o zamurowaniu rymu arkadowego. Tak więc wawelskie PKZ mają tu określone osiągnięcia badawcze. Co ciekawie, Janusz Nalepa jest kierownikiem kontraktu mowiego o odbudowie pałacu Radziwiłłów; kolejny kontrakt czyli odbudowę kościoła św. Katarzyny została mu dopisana. Ludzie krakowscy (bo tak ich tu nazywają) to 72 osoby. Są to cieśle, murarze, tynkarze, lakiernicy, stolarze. Ale przede wszystkim są to prawdziwi miłośnicy zabytków. Bez uciążliwego stosunku do odbu-

podniszony zespół budynków bazylikańskich z kościołem wileńskim, gdzie dzieje się w końcu najistotniejsza, najważniejsza III część „Dziadów”, będą odbudowywane przez gdańskie PKZ, które przygotowują zakończenie prac w skrzydle pewnego budynku w środku miasta. Tam będzie czynny niedługo konsulat polski (pisze te słowa w grudniu roku 1985).

I tak poruszamy się tutaj w serdecznym, bliskim nam wszystkim Wilnie, w stolicy litewskiej — otoczeni życzliwością i chęcią wskazania na to, co nas — Polaków i Litwinów — łączy. Ubywa z wileńskiego starego miasta ruder, zabytkowych ruder z zabitymi na gucho drzwiami i oknami. Na tzw. zewnętrznym podwórku między kościołem św. Katarzyny i zespołem innych obiektów zakonnych stoi w grudniowej, śnieżnej, wileńskiej ciszy, mały postument z popiersiem Stanisława Moniuszki — wielkiego polskiego kompozytora, parafialnego organisty, człowieka o potężnym talencie i gołęmb sercu. Naprzeciwko śliski czystością po-

OLGIERD JĘDRZEJCZYK

„Ciągła pięćdziesiątnica”

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 3)

związania wieznego. Takie samo znaczenie ma ustawa porzeczowa, która świadczy jedynie o uczestnictwie zmarłego w wiecznym Kościele Chrystusa.

Eucharystia pełni centralną rolę w życiu całego Kościoła. Świadczy o jego jedności i jest równocześnie antycypacją Królestwa Bożego. Eucharystia jest tajemnicą udziału w uwielbionym ciele Chrystusa. Ubóstwa samego zmartwychwstałego Jezusa danego poprzez Święte Dary chleba i wina. W Komunii Ciało Chrystusa będąc ziarnem nieśmiertelności ofiarowuje tę nieśmiertelność wiernym. Mogą oni przyjmować Komunię jedynie wskutek uczestnictwa w Mszy Świętej (Świętej Liturgii). Przez udział w Mszy Św. wierni, mimo iż są grzesznikami, stają się pod wpływem Ducha Św. Kościołem Chrystusowym. Wówczas uświęcenie świętością Chrystusa są godni przyjęcia Komunii. Święte Dary używane podczas Eucharystii są spożywane przez celebranta po każdej Liturgii. Do kolejnej Ucty Eucharystycznej używa się już Świętych Darów nowo konsekrowanych. Przechowuje się wprawdzie Święty Sakrament na ołtarzu ale używa się go tylko w nagłych wypadkach. Jest on konsekrowany raz w roku w Wielki Czwartek (dzień Wniebowstąpienia). Prawosławni nie czczą ani nie adorują Św. Sakramentu poza Liturgią Eucharystyczną. Eucharystia jest spełniana raz dziennie. Przyjmują ją wszyscy ochrzczeni łącznie z dziećmi, w postaci chleba i wina.

Kościół jest jeden, święty, katolicki czyli powszechny i apostolski. Narodził się w dniu Zestania Ducha Świętego. To właśnie Duch Św. tworzy całe życie Kościoła prawosławnego i uwierzytelnia działania jego kapłanów. Posiadają oni autorytet zachowania nauczania, prowadzenia i organizacji Kościoła, który tworzy społeczność czyli wspólnotę (koinonion) wszystkich wierzących żywych i zmarłych. Zjednoczeni w jednym Kościele prowadzonym nieustannie przez Ducha Św., wierni oczekują przyjścia (paruzji) Chrystusa w chwale. Będzie to zarazem dzień sądu. Każdy człowiek poniesie wówczas odpowiedzialność za wykorzystanie swojej wolności. Zbawienie będzie wynikiem drogi do przeobstwienia w Boga.

Istota życia religijnego prawosławia jest Święta Liturgia czyli Msza Święta. Tworzą ją: Przygotowanie darów ofiarnych (Proskomidia), Liturgia Katechumenów i Liturgia Wiernych. Obrzędy Liturgii Katechumenów skupiają się wokół leżającej na ołtarzu Ewangelii. Czyta się w niej Listy Apostolskie. Ewangelię oraz wygłasza się kazanie. Liturgia Wiernych jest Liturgia Eucharystyczna. Wierni spożywają chleb i wino. Trzy części Świętej Liturgii przedstawiają trzy okresy Boskiego dzieła zbawienia. Pierwsza część (przygotowanie darów ofiarnych) symbolizuje wieś mesjanistyczną między prehistorią a historią ludzkości. Liturgia Katechumenów ukazuje całość ofiary odkupieńczej Chrystusa. Trzecia część (Liturgia wiernych) oddzwiera meks. śmierci, zmartwychwstania, wniebowstąpienia, paruzji i wieczne panowanie Jezusa Chrystusa.

Nabożeństwa prawosławne układają się w cykle dobowe, tygodniowe i roczne. Cykl dobowy składa się z dziewięciu nabożeństw, z których odprawia się zwykle w parafiach sześć. Dzień liturgiczny rozpoczyna się wieczorem dnia poprzedniego wieczernią (mieszporem) i utrnia (jutrznią). W

cyklu tygodniowym każdy dzień ma swojego patrona. Poniedziałek jest wspomnieniem Andołów, wtorek Jana Chrzciciela, w srodę czoł się Matkę Boską i Krzyż, w czwartek Apostołów i św. biskupów, szczególnie św. Mikołaja, w piątek Krzyż a w sobotę Wszystkich Świętych i zmarłych. Niedziela to Święto Zmartwychwstania Pańskiego. Rok Liturgiczny jest tworzony przez cykl paschalny. Największym świętem cyklu rocznego jest Wielkanoc czyli Pascha Pańska. Stanowi ona wyznacznik do obliczania okresów postu i świąt ruchomych.

Szczególność rolę w prawosławiu odgrywa kultura świętych obrazów czyli ikon. Ikona jest dla prawosławnych sakramentem Bożej obecności. Jest to namalowane Słowo Boga wyrażające treści Pisma Św. i prawosławnej teologii. Poprzez napis i rysunek reprezentuje i ubóstwa przedstawiane treści. Ikona jest również oknem i oknem pozwalającym na wgląd w świat nadprzyrodzony, niewidzialny fizycznie oraz wyobraża ten świat przez symbolikę kolorów, aureole i oryginalność. Dzięki swej dwuwymiarowości może przedstawiać treści symbolizujące. Ikona staje się także narzędziem łaski jako rzecz pobogolawiona. Dze świętych ikon zbudowana jest ściana przesłaniająca przybytek ołtarza. Nosi ona nazwę ikonostasu. Umieszczenie ikon oraz wystrój cerkwi prawosławnej symbolizuje nowy Kosmos, nowy porządek wszechświata w czasie Królestwa Bożego.

Polscy Autokefaliczni Kościół Prawosławny tworzą parafie, dekanaty i diecezje. Najwyższą władzą Kościoła jest Sobór Krajowy i Synod Biskupów. Głową Kościoła Prawosławnego w Polsce jest metropolita, noszący tytuł „Wielce Bogobłagawiny Prawosławny Metropolita Warszawski i całej Polski”. Słot on na czele Synodu Biskupów i wybierany jest na Soborze Elekcyjnym składającym się z biskupów i członków Rady Metropolitalnej. Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny tworzy metropolie składające się z pięciu diecezji, 21 dekanatów i 217 parafii. Objętość on od 850 tys. do 1 mln wiernych. W Polsce istnieją następujące diecezje: prawosławne: Archidiecezja Warszawsko-Bielska, Archidiecezja Białostocko-Gdańska, Diecezja Łódzko-Poznańska, Diecezja Wrocławsko-Szczecińska i Diecezja Przemysko-Nowosądecka.

Kościół prawosławny w Polsce publikuje: kwartalnik „Wiadomości Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego”, miesięcznik „Cerkiewny Wiestnik”, miesięcznik „Prawosławie” (na łamach „Tygodnika Podlaskiego”), „Biuletyn Informacyjny Koła Teologów Prawosławnych”. Kościół kształci swoich duchownych w własnym Seminarium Duchownym (Warszawa-Jabłeczno) i sekcji Teologii Prawosławnej Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Kościół posiada także 3 klasztory — dwa męskie: Św. Onufrego w Jabłecznej i Zwiastowania NMP w Supraślu K. Białogostoku oraz żeński Świętych Marty i Marli w Grabarce.

Polscy Autokefaliczni Kościół Prawosławny jest członkiem Światowej Rady Kościołów, Polskiej Rady Eklezjalnej, Chrześcijańskiej Konferencji Pokojowej i Konferencji Kościołów Europejskich.

Utrzymuje głęboką więź kanoniczną i liturgiczną ze Świętym Powszechnym Kościołem Prawosławnym.

JAN KOZŁOWSKI
JERZY ZIEMIANIN

Możliwość tworzenia partii politycznych

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

minister sprawiedliwości Kalmankulaer ożnajmili, że dotyczą one nieodłącznych praw człowieka, które w demokratycznym społeczeństwie mogą podlegać jedynie racjonalnym ograniczeniom, niezbędnym z punktu widzenia obrony społeczeństwa i jego członków.

Zgodnie z ustawą, każdy obywatel jest uprawniony do

zakładania organizacji, stowarzyszeń oraz do udziału w ich działalności. Obywatiele sami decydują, jakiego rodzaju organizację zamierzają utworzyć. Ale nie mogą być to organizacje, których działalność jest sprzeczna z konstytucją lub zakazana przez prawo. Nie wolno tworzyć organizacji o charakterze militarnym. Organizację może powołać co

najmniej 10 członków — założycieli. Muszą oni opracować jej statut i wybrać organy przedstawicielskie, a później zwrócić się z prośbą o rejestrację. Są one na prawa oddzielne i czas jej zorganizowania, jeśli spełnione zostały wszystkie przewidziane przez ustawy warunki.

Główną przesłanką korzystania z prawa do zgromadzeń jest ich pokojowy charakter. Jeśli jakieś zgromadzenie ma się odbyć w miejscu publicznym, to należy o tym wcześniej powiadomić milicję, by mogła zapewnić utrzymanie należytego porządku. Milicja ma prawo zakazać przeprowadzenia demonstracji w zaplanowanym miejscu i godzinie oraz wyznaczyć inne miejsce i czas jej zorganizowania. Tak więc zakaz nie dotyczy korzystania z prawa do zgromadzeń. Dzwicze zakazujące zgromadzeń można zaskarżyć w sądzie. (PAP)

STANISŁAW RYDZ

Koleżance HALINE ŚLĘCZEK
składamy wyrazy najgłębszego współczucia z powodu śmierci Matki

Dyrekcja Oddziału Okręgowego PHOIMB w Krakowie oraz koleżanki i koledzy

Koleżance ELŻBIĘCE OZGA
składamy wyrazy najgłębszego współczucia z powodu śmierci Ojca

Dyrekcja Oddziału Okręgowego PHOIMB w Krakowie oraz koleżanki i koledzy

PRACA

KOMBINAT Wielobranżowy „Organizator” — Biuro SA J.G.U. zatrudni na korzystnych warunkach w Zakładzie Usług Budowlanych na terenie Bochni — kierownika Zakładu Usług Budowlanych (wymagane wykształcenie techniczne, ekonomiczne lub prawnicze, praktyka), kierownika budowy (z praktyką) oraz murarzy, tynkaczy, zbrojarzy, dokarzy. Informacje Bochnia, tel. 346-59

TEATR EWY DEMARCYK SKRZYPKA
przyjmie do pracy
Wymagane wykształcenie co najmniej średnie muzyczne. Informacje: telefon 21-48-28, w godzinach 10-14. K-378

KUPNO

V-8 amerykański silnik benzynowy lub diesel — kupię, Kraków, tel. 37-33-43. g-841

AMERYKAŃSKI samochód, najchętniej 2-drzwiowy — pilnie kupię, Kraków, tel. 37-33-43. g-839

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM trzysta (300) skór owczych (fryza), 30-cyf. Tarnacki, Dąbrowa 15, 78-332 Nieleń, Koszalin, skąd. P-267

FORD Sierra, Combil, laser 2.3 D, 1985 — sprzedam. Tel. grzeszyniec 34-05-45 (10-20). g-2182

NIERUCHOMOŚCI

GOSPODARSTWO rolne 4,35 ha — sprzedam, Proszowice, Wągrowy, 31. g-1746

USŁUGI

MONTAŻ boazerii, szaf i pawlaczy, Janów, tel. 21-47-46, (10-19). g-57104

LAKIEROWANIE, cyklinowanie — Chelmnia, tel. 44-69-40

„DOMUS” — dostawa i montaż drzwi harmonijkowych — żaluzji przeciwsłonecznych oraz żaluzji, które wykonujemy drzewo wraz z zamkami, Tel. 21-50-00, (10-18). g-54880

KARNISZE aluminiowe z dostawą zamki montuje, Tszczewski, tel. 37-58-18. g-894

PRZETARGI

„Społem” Powiatowa Spółdzielnia Spożywców im. Wł. Orkana 34-400 Nowy Targ, pl. Pokoju 39, ogłasza, że W DRODZE PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO sprzedaje urządzenia techniczne:

1. taśmociąg, nr inw. 354/10035, rok produkcji 1981, cena wywoławcza 120.000 zł
2. taśmociąg, nr inw. 2591, rok produkcji 1975, cena wywoławcza 50.000 zł

Przetarg odbędzie się 26 I 1989 r. o godz. 10 w biurze Spółdzielni.

Przystępujący do przetargu zobowiązani są wpłacić wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej.

Taśmociągi można oglądać na 3 dni przed przetargiem. Szczegółowych informacji zainteresowanym udziela Dział Administracji, tel. 31-13. K-12830

Ośrodek Sportowy ZSSP „Start” w Nowym Targu, al. 1000-lecia 14 ogłasza, że W DRODZE PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO sprzedaje samochód „Nysa-Towes”, nr rejestr. NSC 763 S, rok prod. 1975, stopień zużycia 70%, cena wywoławcza 550.000 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 26 I 1989 r. o godz. 8 w siedzibie Ośrodka w N.Targu, al. 1000-lecia 74. Ewentualny II przetarg odbędzie się w tym samym dniu o godz. 12.

Wadium w wysokości 10 proc. należy wpłacić w kasie Ośrodka.

Zastrzegamy sobie prawo odstąpienia od przetargu bez obowiązku podania przyczyny. K-12800

Przedsiębiorstwo Budownictwa Wodno-Melioracyjnego w Tarnowie, ul. Nowy Świat 72A, sprzedaje W DRODZE PRZETARGU:

— samochód marki Nysa, nr rej. TAR-043L, nr fabr. 285929, nr silnika 459145, rok prod. 1983, ogólny st. zużycia 75 proc., cena wywoławcza 468.000 zł

Powyższy pojazd znajduje się pod podanym adresem i można go oglądać w godz. 7-15.

Przetarg odbędzie się w dniu 30.01.1989 r. o godz. 10 w Przedsiębiorstwie Budownictwa Wodno-Melioracyjnego w Tarnowie, ul. Nowy Świat 72A.

Wadium w wysokości 10 proc. ceny wywoławczej należy wpłacić w kasie Przedsiębiorstwa najpóźniej w dniu poprzedzającym przetarg.

Zastrzegamy sobie prawo unieważnienia przetargu bez obowiązku podania przyczyny. K-180

„VIDEOBAJT” — poleca przetransmitowanie telewizorów na system Pal/Secam w Krakowie, Tarnowie, Nowym Sączu, Rocznie, gwarancja. — Złogozienka, Kraków, tel. 33-85-30, (9-12).

DOMY, mieszkania, parcele kupno — sprzedaż Stronczak al. Słowackiego 58, poniedziałki, czwartki g-96398

ELBOX — VIDEO. Przetranmisowanie telewizorów na Secam/Pal. Tel. 37-30-33 od poniedziałku do czwartku, godz. 9-13.

SZYBKIEM kupno — sprzedaż, wynajmowanie domów, mieszkań — poleca „Perfect”, Basztowa 18.

ROŻNE

SPÓŁKA SAMAL zawiadania o uruchomieniu sklepu komisowego z artykułami motoryzacyjnymi pochodzenia zagranicznego i krajowymi, nowymi i używanymi. — Zapraszamy dostawców blacharki, silników, skrzyń biegów, zawieszek, lamp, szyb, oleju, opon, felg i innych części i akcesoriów do naszego sklepu w Krakowie, ul. Nad Sudelem 6, tel. 34-07-94. K-223

UWAGA! Ziemleznicy — „producent” jednostka Społeczna nawiąże ścisłą współpracę (umowa na warunkach zlecenia) z producentami pragnącymi bliskiego kontaktu z klientami. Cel ten będzie realizowany przez bardzo dogodną formę opodatkowania, oddawanie w dzierżawę wszelkich maszyn i urządzeń, udzielanie pożyczek obrotowych i inwestycyjnych, pomoc zaopiekowana, udzielanie wstępu dewizowego, sprawną obsługę formalno-prawną. Przedsiębiorstwo ogranicza swoje zainteresowanie do producentów posiadających aktualny potencjał o wartości obrotu minimum 100 mln zł rocznie. Poważne oferty z opisem działalności prosimy kierować pod adresem: Spółdzielnia Pracy „Agrem”, 31-431 Kraków, Bielekita 4. K-244

ZAKŁAD DOSKONALENIA ZAWODOWEGO organizuje **KURSY**

- kierowników zakładów gastronomicznych
- kelnerów-bufetowych
- sprzedawców sklepowych
- bukieciarstwa
- dzierżawstwa rzeczno i maszynowego
- tkactwa artystycznego i haftu
- naprawy pojazdów
- kroju i szycia
- manicure-pedycure
- wstrzelwania kółków pistoletem „Grom” i „Hilti”
- obsługi Piata 126p

Kursy organizowane są w systemie wieczorowym i nocnym. Zapraszamy do Punktu Informacji w Zakładzie Doskonalenia Zawodowego, Kraków, ul. Dietla 38, tel. 22-85-69, w godz. od 8 do 17. K-13239

Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Zwycięstwo” w Orlinowie ogłasza, że sprzedaje W DRODZE PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO następujące sprzęty rolnicze:

1. ciągnik Ursus z kabiną kier. typ C-360, stopień zużycia 26%, cena wywoławcza 1.304.620 zł
2. ciągnik Ursus z kabiną kier. typ C-360, stopień zużycia 20%, cena wywoławcza 1.410.400 zł
3. przyczepę wywrotkę typ D-47B, stopień zużycia 42%, cena wywoławcza 349.740 zł
4. przyczepę wywrotkę typ D-47B, stopień zużycia 45%, cena wywoławcza 331.650 zł
5. przyczepę wywrotkę typ D-47A, stopień zużycia 75%, cena wywoławcza 150.750 zł
6. przyczepę zbierającą typ NTVS4-1, stopień zużycia 27%, cena wywoławcza 297.840 zł
7. przyczepę wywrotkę D-47B, stopień zużycia 40%, cena wywoławcza 313.200 zł
8. przyczepę wywrotkę D-47B, stopień zużycia 45%, cena wywoławcza 297.100 zł

Po cenie złomu użytkowego sprzedaje kabinę samochodu „Rebur”.

Przetarg odbędzie się w dniu 26 I 1989 r. o godz. 10 w siedzibie Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej.

Wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacić do kasy najpóźniej na godz. przed przystąpieniem do przetargu.

Spółdzielnia nie odpowiada za ukryte wady sprzętu. Zastrzegamy sobie prawo unieważnienia przetargu bez obowiązku podania przyczyny.

Przetarg można oglądać w godz. 9-14 w bazie RSP na trzy dni przed przetargiem.

W przypadku nie dojścia do skutku I przetargu, II przetarg odbędzie się w tym samym dniu.

PTS B „TRANSBUD-Kraków” sprzedaje W DRODZE PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO pojazdy:

1. Kraz-256B samowyladowczy, nr rej. KRB-884U, zużycie 50%, cena wywoławcza 3.545.000 zł
2. Kraz-256B samowyladowczy, nr rej. KRB-873U, zużycie 65%, cena wywoławcza 2.482.000 zł
3. Tatra 148 S3 samowylad., nr rej. KRB-488Z, zużycie 75%, cena wywoławcza 1.975.000 zł
4. Kamaz-5410 ciąg. siodłowy, nr rej. KRB-524Y, zużycie 75%, cena wywoławcza 1.388.000 zł
5. Kamaz 5410 ciąg. siodłowy, nr rej. KRA-383E, zużycie 80%, cena wywoławcza 1.110.000 zł
6. przyczepę skrzyniową D50, nr rej. KRI-532P, zużycie 75%, cena wywoławcza 325.000 zł
7. przyczepę skrzyniową D50, nr rej. KRK-393P, zużycie 75%, cena wywoławcza 325.000 zł
8. przyczepę skrzyniową D50, nr rej. KRK-470P, zużycie 75%, cena wywoławcza 325.000 zł
9. przyczepę skrzyniową GKB, nr rej. KRB-380P, zużycie 75%, cena wywoławcza 325.000 zł
10. przyczepę samowyladowczą HL80.11, nr rej. KRK-591P, zużycie 80%, cena wywoławcza 375.000 zł

Pojazdy można oglądać w dni robocze w godz. 10-13:

- poz. 1, 2, 3 na parkingu PTS B „TRANSBUD-Kraków”, Kraków, ul. Bagrowa 17
- poz. od 4 do 10 w zajezdni Oddziału VII PTS B „TRANSBUD-Kraków”, Kraków, ul. Krzywda

Przetarg odbędzie się w dniu 26 I 1989 r. o godz. 10 w świetlicy przedsiębiorstwa Kraków, ul. Na Dołach 4.

W przypadku nie dojścia do skutku pierwszego przetargu, drugi przetarg odbędzie się w dniu 9 II 1989 r. o godz. 10 w tym samym miejscu.

Przystępujący do przetargu obowiązani są wpłacić wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej, najpóźniej w przeddzień przetargu w kasie przedsiębiorstwa Kraków, ul. Na Dołach 4.

Zastrzegamy sobie prawo unieważnienia przetargu lub wycofania pojazdu z przetargu bez obowiązku podania przyczyny.

Zarząd Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Skale woj. śląskie krakowskie ogłasza, że W DRODZE PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO sprzedaje samochód marki Star A 29, nr podwozia-nadwozia 29063, nr silnika 55994, stopień zużycia 70%, cena wywoławcza 609.000 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 26 I 1989 r. o godz. 10 w biurze Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Skale, ul. Olkuszka 12.

W przypadku nie dojścia do skutku I przetargu, II przetarg odbędzie się w tym samym dniu i miejscu o godz. 13.

Samochód można oglądać 3 dni przed przetargiem w godzinach 7-15.

Wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacić do kasy Banku Spółdzielczego w Skale najpóźniej w przeddzień przetargu.

Gminna Spółdzielnia zastrzega sobie wybór dowolnego oferenta lub unieważnienie przetargu bez obowiązku podania przyczyny. K-12719

Wytwórnia Nart „POLSPORT” w Szafarach ogłasza, że W DRODZE PRZETARGU NIEOGRANICZONEGO sprzedaje samochód marki Nysa T-522, nr silnika 559814, nr podwozia 179000, rok produkcji 1976, stopień zużycia 85%, cena wywoławcza 300.000 zł.

Do przetargu mogą przystąpić osoby, które wpłacą do kasy Wytwórni Nart „PolSport” w Szafarach, ul. Zakopiańska 18, wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej, nie później niż w przeddzień przetargu.

Przetarg odbędzie się w czwartym dniu od ukazania się w prasie ogłoszenia o godz. 10. Samochód można oglądać w Wytwórni Nart „PolSport” w Szafarach, ul. Zakopiańska 18, w godz. 7-13. K-12666

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA LOKATORSKO-WŁASNOŚCIOWA „ZORZA” w Mysienicach, os. 1000-lecia 15 A

sprzeda

jednostkom gospodarstwu społecznemu bądź osobom fizycznym:

- kom. stalowy h 20 mb 300 m
- kom. stalowy h 20 mb 500 mm

K-11178

KIELECKIE ZAKŁADY NAPRAWY SAMOCHODÓW Kielce, ul. Krakowska 68

— przyjm. do naprawy głównej w styczniu 1989 r. dodatkowe ilości następujących typów silników:

- „S-520 (Star-25)
- „S-55” (Star-200)
- „Kamaz-740 (Kamaz)

Zainteresowanych naprawami prosimy o pilny kontakt telefoniczny lub teleksowy, gdyż o możliwości przyjęcia decydująco będzie kolejność zgłoszeń.

Nasz telefon: 516-41 do 46 — Dział Zbytu wewn. 46, telex 0612362. K-44

DYREKCJA INSTYTUTU FIZYKI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

ogłasza konkurs

na **kierownika**
Zaplecza Technicznego

Wymagania:

- studia wyższe techniczne w zakresie elektrotechniki, elektroniki lub elektromechaniki
- staż pracy co najmniej 6 lat, w tym na stanowisku kierowniczym 4 lata

Oferty prosimy składać w Instytucie Fizyki UJ, Kraków, ul. Reymonta 4, pokój 014. K-13424

PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI — USŁUG — HANDLU

krakpol

spółka z o.o. j.g.u.
31-980 Kraków, ul. Graniczna 11, tel. 44-18-52

oferuje usługi

— w zakresie powlekania podłóg drewnianych elastomerem poliuretanowym Polimak-L.

Polimak-L jest nowoczesnym lakierem dopuszczonym do stosowania przez Instytut Techniki Budowlanej, posiadającym pozytywną ocenę Państwowego Zakładu Higieny. Z uwagi na absolutną nietoksyczność oraz właściwości hamujące i antypoślizgowe Polimak-L zalecany jest do pokrywania podłóg drewnianych w salach gimnastycznych, obiektach sportowych, przedszkolach, szkołach, szpitalach, teatrach, muzeach oraz innych obiektach użyteczności publicznej. K-13681

PRZEDSIĘBIORSTWO BADAWCZO-USŁUGOWO-HANDLOWE

INIMEX

spółka z o.o. w Sosnowcu
Biuro Akwizycyjne w Krakowie
al. J. Słowackiego 4/5, tel. 34-55-00

OFERUJE DO SPRZEDAŻY

za złotych

SPRZĘT AUDIOWIZUALNY:

- odtwarzacze video
- magnetowidy
- kamery i kamwidy
- videoskopy „Sony”
- telewizory pal/secam

SPRZĘT KOMPUTEROWY:

- mikrokomputery kompatybilne z IBM-PC
- drukarki

ORAZ

- kresokopiarki i telefax-y
- kalkulatory biurowe
- dyskietki

za DM samochody:

- Lada Samara
- Lada Toscana
- Lada Nova Junior
- Lada Nova Combi
- Lada Niva

TO TYLKO NIĘKTÓRE POZYCJE Z NASZEJ OFERTY!

Pełną ofertę uzyskacie Państwo kontaktując się z naszym Biurem Handlowym w godz. 8.30-16.30 — adres i telefon j.w.

UWAGA!
Wystawiamy rachunki oraz faktury dla j.g.u.

Udzielamy 12-miesięcznej gwarancji.

Nie naliczamy dodatkowych opłat podatkowych.

Kompletacja sprzętu wg zamówień PT Klientów. K-12728

ZAKŁAD BUDOWLANO-MONTAŻOWY w Brzesku, ul. Kopernika 18 A

zatrudni zaraz

- inżynierów lub techników budowlanych, z uprawnieniami budowlanymi
- monterów instalacji sanitarnych (wskazane uprawnienia spawacza gazowego i elektrycznego)
- murarzy-tynkarzy
- cieśli
- betoniarzy
- posadzkarzy
- blacharzy-dekarzy

Praca na terenie województwa tarnowskiego w systemie akordowym. Wynagrodzenie wg Zakładowego Systemu Wynagradzania z możliwością uzyskania premii regulaminowej i motywacyjnej.

Zakład wysyła również swych pracowników do pracy na budach ekspozytów w kilku krajach.

Zgłoszenia przyjmujemy i informacji udziela Sekcja ds. Pracowniczych ZBM — Brzesko, ul. Kopernika 18 A, tel. 318-41 lub 318-84. K-12378

sklepy **PEWEX-u** zapraszają

do 29 stycznia

NOWE ATRAKCYJNE CENY

- telewizor Panasonic TC-2171EE 529,— \$
- telewizor Sanyo CED-3011FV 279,— \$
- magnetowid Sanyo VHR-4100EE 399,— \$
- kolumny SB C 350 (para) 189,— \$
- magnetowid JVC HR-D 210EE 479,— \$
- magnetowid NEC DX1000D 499,— \$
- telewizor Sanyo CEM 2130PV 479,— \$
- telewizor Panasonic TC2990EE 929,— \$
- deck kasety Technica RS B505 159,— \$
- odtwarzacz płyt Technics SL-P111 179,— \$

KASETY VIDEO Z BONIFIKATĄ 20%

TANIEJ

PEWEX

KATOWICKIE PRZEDSIĘBIORSTWO

Zakład Przemysłu Drzewnego w Rudziancu, ul. Leśna 1, tel. 116 lub 211, telex 036701

zatrudni

na korzystnych warunkach **TECHNOLOGA DREWNA** lub **LEŚNIKA**

Gwarantujemy otrzymanie atrakcyjnego mieszkania. K-12128

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE

prowadzące sprzedaż artykułów pochodzenia zagranicznego

wynajmie lokal handlowy o powierzchni 100-150 m² na terenie Krakowa, Wieliczki i Bukownicy Tatrzaskiej

Zapewniamy atrakcyjne warunki. Oferty K-151 „Prasa” Kraków, Wiśna 2.

CERAMICZNA SPÓŁDZIELNIA PRACY

REKODZIELA LUDOWEGO I ARTYSTYCZNEGO „KAFEL”

w Krakowie, ul. Balicka 214

ogłasza konkurs na stanowisko

kierownika technicznego

Wymagane kwalifikacje:

- wykształcenie wyższe ceramiczne lub inne kierunkowe
- staż pracy minimum 8 lat, w tym 2 lata na stanowisku kierowniczym
- wiek do 50 lat

Zgłoszenia przyjmuje lub bliższych informacji udziela Dział Spraw Pracowniczych, adres j.w., tel. 37-23-00, 37-95-50.

Zgłoszenia będą przyjmowane w terminie do 14 dni od daty ogłoszenia.

KRAKOWSKIE ZAKŁADY ARTYKUŁÓW GOSPODARSTWA DOMOWEGO „DOMGOS”

w Krakowie, ul. Lwowska 2, tel. 66-80-83

zatrudnią

na dobrych warunkach płacowych

- ♦ księgową
- ♦ referenta ds. plac
- ♦ technika mechanika
- ♦ elektromonterów

oraz pracowników bez kwalifikacji zawodowej w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy. K-261

Sklepy PEWEX-u zapraszają

Bonifikata 20%

na artykuły spożywcze

TYLKO DO 29 stycznia

Taniej

